

DEKLARATË PËR SHTYP

Kallëzim penal në SPAK për hetimin e mekanizmit të shtypjes e protestës dhe kanë organizuar pandëshkueshmërinë e policisëve që kanë përdorur forcë të paligjshme

Dhjetëra kallëzues, midis tyre, organizata të shoqërisë civile, avokatë, studentë dhe qytetarë të angazhuar kanë depozituar sot, më 23.10.2026, në SPAK kallëzim penal ndaj Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit, Skënder Hita, dhe drejtuesve të tjerë policorë.

Kërkohet gjithashtu hetimi i rolit të Kryeministrit Edi Rama dhe Ministrit të Punëve të Brendshme, Ervin Demo, për orientimet e dhëna, komunikimet me drejtuesit e Policisë dhe kontributin e tyre në krijimin, mbështetjen ose lejimin e këtij mekanizmi për shtypjen e protestës.

Skënder Hita kallëzohet si drejtuesi më i lartë përgjegjës për organizimin, komandimin dhe kontrollin e operacioneve. Nën drejtimin e tij janë dislokuar në terren efektivë të maskuar, pa numra dhe pa shenja individuale identifikimi, të cilët kanë ushtruar forcë të paligjshme ndaj qytetarëve. Krahës tyre janë shfaqur edhe persona civilë të paidentifikuar, pa uniformë dhe pa asnjë kompetencë ligjore, të cilët kanë ndaluar, iu kanë hequr lirinë dhe dhunuar protestues në prani ose në bashkëveprim me Policinë.

Nxjerrja në terren e efektivëve të paidentifikueshëm dhe tolerimi i personave civilë që ushtronin kompetenca policore krijuan imunitet faktik për autorët e dhunës. Viktima dhe publiku e shohin dhunuesin, por nuk mund ta identifikojnë. Kjo nuk ishte rastësi, por pjesë e një praktike të organizuar për frikësimin e qytetarëve dhe shtypjen e protestës, e cila vijoi edhe pas denoncimeve publike. Skënder Hita, Oliger Torba dhe drejtuesit e tjerë policorë duhet të mbajnë përgjegjësi sipas rolit të secilit në planifikimin, urdhërimin dhe kontrollin e ndërhyrjeve dhe mosmarrjen e masave për ndërprerjen e gjendjes së paligjshme.

Nuk bëhet fjalë për disa pamje të shkëputura. Kallëzimi mbështetet në mbi 180 episode paligjshmërie, të dokumentuara gjatë disa ditëve në Tiranë dhe në qytete të tjera, me përfshirjen e strukturave të ndryshme policore. Përsëritja, shtrirja dhe ngjashmëria e mënyrës së veprimit kërkojnë hetimin e një praktike të organizuar, jo vetëm të shpërthimeve të rastësishme të disa efektivëve.

Policia ka të drejtën dhe detyrimin të përdorë forcën kur është e domosdoshme për të ndaluar dhunën, për të mbrojtur jetën dhe për të ruajtur rendin. Forca bëhet e paligjshme kur përdoret pa nevojë, në mënyrë joproporcionale dhe kundër protestuesit paqësor, kalimtarit, të miturit ose personit të neutralizuar.

Theksojmë gjithashtu se Policia dështoi në detyrën e saj për të ruajtur rendin. Gjatë protestave u dogjën godina gjykatash dhe u shkatërrua pronë publike, pa u parandaluar aktet dhe pa u izoluar autorët. Ndërkohë, forca policore u përqendrua te goditja pa dallim e protestuesve, duke treguar se synimi nuk ishte neutralizimi i dhunës, por shtypja e protestës. Policia duhej të identifikonte autorët e akteve të dhunshme, jo ta trajtonte të gjithë protestën si armik dhe dështimin e saj ta përdorte si justifikim për dhunën ndaj njerëzve që nuk paraqisnin asnjë rrezik.

Jemi të gjithë dëshmitarë të përdorimit të paligjshëm të forcës për të frikësuar qytetarët dhe për të shtypur protestën. Lidhja e një studenti të drejtësisë pas kangjellave të Ministrisë së Arsimit

që në ditën e parë të rezistencës; goditjet jo njerëzore në sy të publikut; përplasja përtokë e njerëzve që qëndronin me duart në xhepa; përdorimi pa kriter i gazit dhe i substancave të tjera të raportuara si të panjohura e të pacertifikuara, të rrezikshme për shëndetin; si dhe qitja me plumba gome drejt pjesës së sipërme të trupit, megjithëse përdorimi i tyre mund të shkaktojë dëmtime të rënda, deri në humbjen e jetës. Këto nuk janë veprime për ruajtjen e rendit, por demonstrime publike force, të kryera përpara qytetarëve dhe kamerave, për të përcjellë mesazhin se kush proteston mund të dhunohet dhe të poshtërohet.

Kjo fushatë terrori është bërë dukshëm për të frikësuar publikun, ndërsa autorët janë bërë të padukshëm për t'i mbrojtur nga përgjegjësia. Viktima përdoret si shembull, efektiv i maskuar ose personi civil mbetet pa emër. Ky është mekanizmi i pandëshkueshmërisë që kërkohet të hetohet.

Ky kallëzim nuk ndalet te personi që shihet duke goditur. Për autorët janë paraqitur dhe do të vazhdojnë të paraqiten kallëzime të veçanta.

SPAK-ut i kërkohet të hetojë të gjithë zinxhirin komandues dhe të përcaktojë nëse dhuna ka qenë devijim nga operacioni policor apo instrument i organizuar, i urdhëruar ose i lejuar për frikësimin e qytetarëve dhe shtypjen e protestës. Gjykata e Strasburgut (GJEDNJ) ka përcaktuar standarde të qarta për hetimin e dhunës policore, pandëshkueshmërisë dhe përgjegjësisë së drejtuesve, ndër të tjera në çështjet kundër Rusisë dhe kundër Gjeorgjisë, të analizuar edhe në kallëzim.

Për ne, si profesionistë të së drejtës dhe më gjerë, veprimtaria që kërkojmë të hetohet përfaqëson një largim të rrezikshëm nga modeli perëndimor ku aspirojmë të shkojmë dhe një kthim drejt një regjimi ku dhuna shtetërore përdoret për të shtypur kundërshtimin qytetar.

Jemi besimplotë se SPAK do të tregojë përgjegjshmëri, integritet dhe paanshmëri, duke qëndruar në lartësinë e pritshmërive të publikut dhe do të veprojë me shpejtësi.

Grupi nënshkrues i kallëzimit penal